

BÖLÜM 18

Uyku Endoskopisi

Adin SELÇUK¹

Giriş

Uyku endoskopisi, uyku sırasında üst hava yolu dinamiklerini anlamaya yarayan bir yöntemdir. Çözüm aradığımız hastalık uykuda oluşmaktadır. Normal endoskopik değerlendirmede kas tonusunda gevşeme yoktur, aksine artmış kas tonusu mevcuttur. Dolayısıyla uykuda problemlere neden olan bir hastalığın nedenlerini yine uykuda ortaya koymak, doğru tanı ve doğru tedavi için önemlidir. Horlama ve tıkalı uyku apne hastalarında non-PAP tedavi yaklaşımını ortaya koymak için kullanılan bir yardımcı tetkik olan uyku endoskopisi ayrıntılı biçimde anlatılarak uygulama şekli, yöntem ve sonuçlar hakkında bilgi verilmiştir.

Terminoloji

İlk kez tanımlandığında Uyku nazoendoskopisi¹, fiberoptik uyku endoskopisi, video uyku nazoendoskopi, ilaçla indüklenmiş sedasyon endoskopisi ifadeleri kullanılmış²⁻⁷, Avrupa uzlaşma raporunun yayınlanmasıyla ilaçla indüklenmiş uyku endoskopisi (DISE; drug induced sleep endoscopy) ifadesi yaygınlaşmış⁸, dilimize de DİSE veya uyku endoskopisi olarak yerleşmiştir.

Endikasyonlar

Tıkalı uyku apnesinin en iyi tedavisi pozitif havayolu basıncı (PAP) tedavisidir. Ancak kabul edilebilirliğinin ve kullanımının düşüklüğü ve intolerans gelişmesi nedenleriyle PAP dışı tedavi yöntemleri önem kazanmaktadır. Pozisyon tedavisi,

¹ Profesör Doktor, Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi Göztepe Medicalpark Hastanesi, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları ABD, İstanbul, adinselcuk@gmail.com

hastalarda dil kökü transoral robotik rezeksiyon, lingual tonsillektomi veya submukozal minimal invaziv eksizyonlar planlanabilir. Epiglot kaynaklı kapanma paternlerinde epiglotopeksi veya suprahoid epiglotektomi, epiglotoplasti gibi yöntemler uygulanabilir. Birden fazla seviyede obstrüksiyonların görüldüğü durumlarda üst seviye ve alt seviye cerrahilerinin aşamalı yapılması önerilmektedir.

Pozisyonla vibrasyon ve obstrüksiyonun arttığı hastalarda pozisyon tedavileri önerilebilir; çeneyi öne çekme manevrasıyla vibrasyon ve obstrüksiyonun azaldığı gözlenirse ağız içi araçlar planlanabilir.

Sonuç

Uyku endoskopisi, Non-PAP tıkaııcı uyku apnesi tedavisi planlanan hastalarda günümüzde mevcut değerlendirme yöntemleri ile karşılaştırıldığında üst hava-yolu kollapsını belirlemede en yararlı yöntemdir. Normal fizyolojiye en yakın değerlendirme yöntemidir. Son yıllarda önerilen uyku manometresi, Apneagraph, dinamik MR, dinamik BT gibi yine uykuda yapılan değerlendirme yöntemleri de bu anlamda umut vadetmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uyku endoskopisi, DİSE, İlaçla indüklenmiş uyku endoskopisi

Kaynakça

1. Croft CB, Pringle M. Sleep nasendoscopy: a technique of assessment in snoring and obstructive sleep apnoea. Clin Otolaryngol Allied Sci. 1991; 16:504 –509.
2. Abdullah VJ, Lee DLY, Ha SCN, van Hasselt CA. Sleep endoscopy with midazolam: sedation level evaluation with bispectral analysis. Otolaryngol Head Neck Surg. 2013;148:331 –337.
3. Bachar G, Feinmesser R, Shpitzer T, et al. Laryngeal and hypopharyngeal obstruction in sleep disordered breathing patients, evaluated by sleep endoscopy. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2008; 265:1397 – 1402.
4. Abdullah VJ, Wing YK, van Hasselt C. Video sleep nasendoscopy: the Hong Kong experience. Otolaryngol Clin North Am. 2003; 36:461 –471, vi.
5. Kezirian EJ. Drug -induced sleep endoscopy. Oper Tech Otolaryngol - Head Neck Surg. 2006; 17:230 –232.
6. Hohenhorst W, Ravesloot MJL, Kezirian EJ, et al. Drug - induced sleep endoscopy in adults with sleep -disordered breathing: Technique and the VOTE Classification system. Oper Tech Otolaryngol. 2012; 23:11 –18.
7. Fishman G, Zemel M, DeRowe A, et al. Fiber -optic sleep endoscopy in children with persistent obstructive sleep apnea: inter - observer correlation and comparison with awake endoscopy. Int J Pediatr Otorhinolaryngol. 2013; 77:752 –755.
8. De Vito A, Carrasco Llatas M, Vanni A, et al. (2014) European position paper on drug -induced sedation endoscopy (DISE). Sleep Breath. 2014; 18:453 –65.

9. Vanderveken OM (2013) Drug -induced sleep endoscopy (DISE) for non -CPAP treatment selection in patients with sleep -disordered breathing. *Sleep Breath.* 2013; 17:13 –14.
10. De Vito A, Carrasco Llatas M, Ravesloot MJ, et al. European position paper on drug-induced sleep endoscopy: 2017 Update. *Clin Otolaryngol.* 2018 Dec;43(6):1541-1552.
11. Rabelo FA1, Küpper DS, Sander HH, et al. Polysomnographic evaluation of propofol-induced sleep in patients with respiratory sleep disorders and controls. *Laryngoscope.* 2013 Sep;123(9):2300-5.
12. Rabelo FA, Küpper DS, Sander HH, et al. Polysomnographic evaluation of propofol-induced sleep in patients with respiratory sleep disorders and controls. *Laryngoscope.* 2013 Sep;123(9):2300-5.
13. Kezirian EJ, Hohenhorst W. Drug -induced sleep endoscopy: The VOTE classification. *European Archives Otorhinolaryngology.* 2011; 268:1233-1236